

W Zakładzie Historii Sztuki badania nad sztuką XIX w. podjęła także asystentka — mgr Eleonora Jedlińska, która złożyła do druku artykuł o Wielkiej Wystawie Paryskiej w 1900 r. oraz rozpoczęła zbieranie materiałów do pracy doktorskiej o udziale artystów polskich XIX w. w wystawach zagranicznych jako manifeście niezależności narodowej.

8. KIERUNKI BADAŃ NAD DYDAKTYKĄ HISTORII

W polu zainteresowań historyków naszego Instytutu znalazła się również problematyka dydaktyczna. Badania naukowe w tym zakresie prowadzili W. Zwolska, J. Dutkiewicz, G. Missalowa, K. Śreniowska, B. Zwolski. Przedmiotem rozważań były kwestie związane z popularyzacją wiedzy historycznej i tzw. nauki obywatelskiej na różnych szczeblach edukacji szkolnej oraz zagadnienia związane z dydaktyką szkoły wyższej. Na łamach czasopism o profilu pedagogicznym ukazywały się liczne artykuły poświęcone teoretycznym zagadnieniom dydaktycznym oraz publikacje prezentujące wielowariantowe rozwiązania praktycznych sytuacji dydaktycznych.

Do czołowych współczesnych dydaktyków historii należała dr W. Zwolska, badacz dziejów nauczania historii w Galicji w dobie autonomicznej. Wanda Zwolska była również autorem pierwszego w Polsce Ludowej opracowania dydaktycznego o charakterze syntetycznym, teoretyczno-praktycznym, przeznaczonego dla nauczycieli i studentów przygotowujących się do podjęcia zawodu nauczycielskiego¹⁵⁸ oraz aktualnych do dzisiaj rozważań dotyczących trwałości wiedzy historycznej uczniów¹⁵⁹. W artykułach drukowanych na łamach „Wiadomości Historycznych” podnosiła aktualne, nurtujące środowisko nauczycielskie problemy dydaktyczne, wnosząc trwały wkład w rozwój wiedzy z zakresu dydaktyki historii.

Drugi nurt działalności dydaktycznej historyków naszego Instytutu związany był z popularyzacją wiedzy historycznej i przejawiał się w opracowywaniu i redagowaniu szkolnych podręczników historii. Współautorami pierwszych podręczników dla szkół podstawowych, jakie ukazały się do końca lat czterdziestych, byli: B. Baranowski, N. Gąsiorowska, S. Krakowski, M. H. Serejski, S. Zajączkowski, H. Katz,

¹⁵⁸ W. Zwolska, *Poradnik dla nauczyciela historii*, Warszawa 1962.

¹⁵⁹ W. Zwolska, *Powtarzanie, kontrola i ocena na lekcjach historii*, Warszawa 1963.

P. Korzec. W następnych latach do prac nad podręcznikami, również dla szkół ponadpodstawowych włączyli się: J. Dutkiewicz, H. Evert-Kappesowa, G. Missalowa, W. Bortnowski, R. Rosin, K. Śreniowska, J. Włodarczyk, W. Zwolska, B. Zwolski. Grupa pracowników brała w latach sześćdziesiątych czynny udział w przygotowywaniu serii *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole*, opracowanych z inicjatywy Komisji Dydaktycznej Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego.

W Instytucie Historii powstały również liczne opracowania stanowiące pomoc dydaktyczną dla studiującej młodzieży akademickiej. Autorami znacznych partii uniwersyteckiego podręcznika *Historii Polski*, wydanego przez Instytut Historii PAN, byli: B. Baranowski, H. Brodowska i G. Missalowa. Z. Stankiewicz, jak już wspomniano, był współautorem syntezy *Historii państwa i prawa Polski* pod red. J. Bardacha. H. Brodowska opracowała przeznaczony dla studentów skrypt obejmujący historię Polski drugiej połowy wieku XIX¹⁶⁰. Dla słuchaczy Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców opracował skrypt z historii Polski J. Śmiałowski¹⁶¹. Wiedzę z zakresu historii historiografii spopularyzowali w formie skryptu M. H. Serejski, J. Dutkiewicz i K. Śreniowska¹⁶². W Instytucie opracowane zostały przez W. Bortnowskiego¹⁶³ oraz P. Chmielewskiego i M. Wilka¹⁶⁴ skrypty z historii ZSRR. Dla słuchaczy studiów zaocznych A. Swieżawski przygotował skrypt ze wstępu do badań historycznych¹⁶⁵.

¹⁶⁰ H. Brodowska, *Historia Polski II połowy XIX w. Okres kapitalizmu przedmonopolistycznego*, Łódź 1957; II wyd., Łódź 1962.

¹⁶¹ J. Śmiałowski, *Historia Polski. Skrypt dla słuchaczy Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców*, Łódź 1974.

¹⁶² *Zarys historii historiografii polskiej dla studentów historii*, cz. 1, oprac. M. H. Serejski, Łódź 1954; cz. 2, oprac. idem, Łódź 1955; cz. 3, oprac. J. Dutkiewicz, K. Śreniowska, Łódź 1959.

¹⁶³ W. Bortnowski, *Historia ZSRR. Okres umacniania socjalizmu*, Łódź 1974; wyd. II, 1977 (*Okres umacniania socjalizmu i Wielkiej Wojny Narodowej 1938—1945*).

¹⁶⁴ P. Chmielewski, M. Wilk, *Zarys dziejów ZSRR 1917—1977*, Łódź 1983; wyd. II, Łódź 1985.

¹⁶⁵ A. Swieżawski, *Warsztat naukowy historyka. Wstęp do badań historycznych*, Łódź 1978.